

І. Я. ГОРОДЕЦЬКА (<http://orcid.org/0000-0003-0265-3505>), канд. фарм. наук, доцент,
О. Б. БЛАВАЦЬКА (<http://orcid.org/0000-0002-6291-7602>), канд. фарм. наук, доцент
Львівський національний медичний університет імені Данила Галицького

ДОСЛІДЖЕННЯ СУЧАСНОГО СТАНУ РИНКУ ВІТАМІННИХ ЗАСОБІВ В УКРАЇНІ

Ключові слова: вітаміни, вітамінно-мінеральні комплекси, дієтичні добавки, аналіз ринку, аналіз динаміки асортименту

I. Ya. HORODETSKA (<http://orcid.org/0000-0003-0265-3505>),

O. B. BLAVATSKA (<http://orcid.org/0000-0002-6291-7602>)

Danylo Halytskyi Lviv National Medical University

RESEARCH OF THE CURRENT STATE OF THE VITAMINARY PREPARATIONS MARKET IN UKRAINE

Key words: vitamins, vitamin and mineral complexes, dietary supplements, market analysis, assortment dynamics analysis

Вітамінні лікарські засоби (ЛЗ) та вітамінно-мінеральні комплекси стали невід'ємним елементом сучасного способу життя. Підвищення якості життя, культури здоров'я, дієтичної усвідомленості, знання загальних питань у відношенні до вітамінів та мінералів – це частина громадянської відповідальності кожного за своє здоров'я і здоров'я своїх дітей [5]. Популяризація необхідності обов'язкового приймання вітамінно-мінеральних засобів впливає на споживача щоденно з допомогою прямої й прихованої реклами, що призводить до росту цього сегмента ринку. Вітамінні ЛЗ в основному включено до Переліку ЛЗ, дозволених до застосування в Україні, які відпускаються без рецептів з аптек та їх структурних підрозділів, що затверджується наказом МОЗ України, за виключенням лікарських форм для парентерального введення [1]. Особливістю сучасного стану ринку вітамінних засобів є їх позиціонування як у вигляді ЛЗ, так і дієтичних добавок (ДД) [2]. У зв'язку з цим дослідження в галузі формування асортименту, особливостей конкурентного середовища для цієї групи препаратів є важливими. Тому **метою** нашої роботи стало здійснення аналізу динаміки асортименту вітамінних ЛЗ та порівняння з асортиментом вітамінних ДД.

Матеріали та методи дослідження

Матеріалом дослідження був асортимент вітамінних ЛЗ і ДД за даними довідників «Компендіум. Лікарські засоби» різних років видання та сайту Compendium. online станом на лютий 2019 р. [3]. Використані методи дослідження: узагальнення, систематизація, порівняльний аналіз.

Результати дослідження та обговорення

Вітамінні ЛЗ віднесено до групи А11 «Вітаміни» і складають 8 підгруп 3-го рівня АТС-класифікації [4]. Структуру групи А11 «Вітаміни» у розрізі підгруп 3-го рівня АТС-класифікації станом на квітень 2019 р. наведено на рис. 1. Найбільшу частку серед вітамінних ЛЗ займають полівітаміни з добавками (А11 А) – 49 позицій, що становить майже третину асортименту. На другому місці – препарати вітаміну В₁, у тому числі комбінації з В₆ і В₁₂ (А11 D) – 30 позицій, 18% асортименту. Третє місце займають одночасно дві групи – ЛЗ аскорбінової кислоти (А11 G) та інші прості препарати вітамінів (А11 H) – по 20 позицій, що становить по 12%.

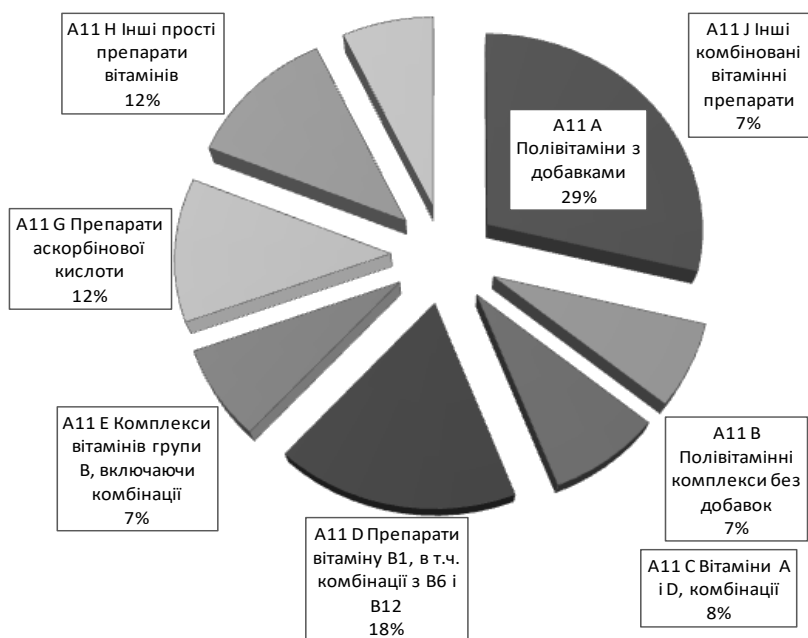

Рис. 1. Структура групи А11 у розрізі підгруп 3-го рівня АТС-класифікації лікарських засобів

Найбільша кількість вітамінних ЛЗ була наявна у 2007 р. – 267 позицій за торговими назвами. Це незначно відрізняється від початку дослідження у 2000 р. – 264 позиції. Різне зменшення кількості вітамінних ЛЗ спостерігалось з 2011 по 2016 рр. із мінімумом – 119 позицій (рис. 2). Це можна пояснити тим, що в цей період на вітчизняному ринку відбувалося значне зростання кількості ДД. Виробники вітамінів переводили свою продукцію у сегмент спеціальних харчових продуктів, позаяк процес державної реєстрації та впровадження на ринок є набагато простішим для цієї категорії продуктів. Зростання кількості вітамінних ЛЗ у 2019 р. можна пояснити тим, що в результаті внесення змін до процедури державної реєстрації ЛЗ термін повторної реєстрації ЛЗ не обмежується, що є вигідним для виробників.

Рис. 2. Динаміка кількості позицій вітамінних лікарських засобів протягом 1999/2000–2019 рр.

У структурі підгруп 3-го і 4-го рівнів АТС-класифікації найважливіші зміни такі:

- ✓ А11 А «Полівітаміни з добавками» – зменшення кількості позицій із 72 до 49;
- ✓ А11 В «Полівітамінінні комплекси без добавок» – зменшення кількості позицій із 48 до 12 (у 4 рази). У цій групі представлені вітчизняні виробники ЛЗ «Ревіт», «Ундевіт» та ін.;

- ✓ А11 G «Препарати аскорбінової кислоти» – кількість ЛЗ аскорбінової кислоти зменшилась із 31 до 18;

- ✓ значне зменшення кількості позицій характерне для окремих монопрепаратів вітамінів (ретинол, тіамін).

Сукупність зареєстрованих ЛЗ у групі А11 «Вітаміни» проаналізовано за виробниками та країною їх походження (табл. 1). Станом на початок 2019 р. 21 український виробник пропонував 84 вітамінінні ЛЗ, що становить майже половину позицій (49,4%). Ще 86 позицій вітамінів (51,6% аналізованої сукупності) представлені 30-ма виробниками з 18 країн світу [4].

Т а б л и ц я 1

**Виробники вітамінінних лікарських засобів станом на січень 2019 р.
(за даними Державного реєстру ЛЗ [4])**

№ з/п	Назва виробника, країна виробника	Кількість зареєстрованих ЛЗ
Україна		
1	ПАТ «Київський вітамінінний завод», м. Київ	20
2	ТОВ «Фармацевтична компанія "Здоров'я"», м. Харків	12
3	АТ «Лекхім-Харків», м. Харків	11
4	ПРАТ «Технолог», м. Умань, Черкаська обл.	8
5	ПАТ «Вітаміни», м. Умань, Черкаська обл.	5
6	ПрАТ «Фармацевтична фірма "Дарниця"», м. Київ	5
7	ТОВ ФК «Астрафарм», с. Вишневе, Київська обл.	4
8	ПАТ ХФЗ «Червона зірка», м. Харків	3
9	ТДВ «Інтерхім», м. Одеса	2
10	ПАТ «Фармак», м. Київ	2
11	ПАТ «Лубни-фарм», м. Лубни, Полтавська обл.	2
12	ХФП ТОВ «Здоров'я народу», м. Харків	1
13	ТОВ «Стіролбіофарм», м. Київ	1
14	ПАТ «Корпорація Артеріум», м. Київ	1
15	БФНБК «Біофарма», м. Біла Церква, Київська обл.	1
16	ТОВ «Українська фармацевтична компанія», м. Київ	1
17	СП ТзОВ «Сперко-Україна», м. Вінниця	1
18	ДП «Львівдіалік», м. Львів	1
19	ВАТ «Дніпрофарм», м. Дніпро	1
20	ТОВ «Біофрам», м. Київ	1
21	ДЗ «ДНЦЛЗ», м. Харків	1
Всього вітчизняних: 21 виробник/ 84 позиції ЛЗ		
22	Unipharm, США	22
23	Teva, Ізраїль	9
24	KRKA, Словенія	8
25	Sanofi Aventis, Франція	5
26	Mega Lifesciences, Таїланд	3
27	Queisser Pharma GmbH & Co, Німеччина	3
28	Bayer, Німеччина	3
29	Woerwag Pharma, Німеччина	3
30	Beres Pharmaceuticals Ltd, Угорщина	3
31	Vitabiotics Ltd, Великобританія	3
32	Boehringer Ingelheim GmbH, Німеччина	2

№ з/п	Назва виробника, країна виробника	Кількість зареєстрованих ЛЗ
33	Alpen Pharma AG, Німеччина	2
34	Kusum Pharm Helthcare Ltd, Індія	2
35	Takeda Pharmaceuticals, Японія	2
36	World Medicine, Великобританія	1
37	Valeant Pharmaceuticals, Канада	1
38	Merck KgA, Німеччина	1
39	Merz Pharma, Німеччина	1
40	Dr. Theiss Naturwaren GmbH, Німеччина	1
41	Hübner GmbH & Co (Naturarzneimittel), Німеччина	1
42	Dermapharm АН, Німеччина	1
43	Mili Healthcare Ltd, Великобританія	1
44	Ferrosan A/S, Данія	1
45	Zentiva, Чехія	1
46	Pliva, Хорватія	1
47	Sagmel Inc., США	1
48	Polpharma, Польща	1
49	Nikma Pharmaceuticals, Йорданія	1
50	Jayson Pharmaceuticals Ltd, Бангладеш	1
51	УП «МинскІнтеркапс», Республіка Білорусь	1
Всього зарубіжних: 30 виробників / 86 позицій ЛЗ		

Розподіл країн походження виробників вітамінних ЛЗ за кількістю позицій, представлених на українському фармацевтичному ринку, наведено на рис. 3. За кількістю позицій найбільше представлені вітчизняні виробники (84 позиції), виробники з США (22 позиції), Німеччини (15), Ізраїлю (9) та Словенії (8).

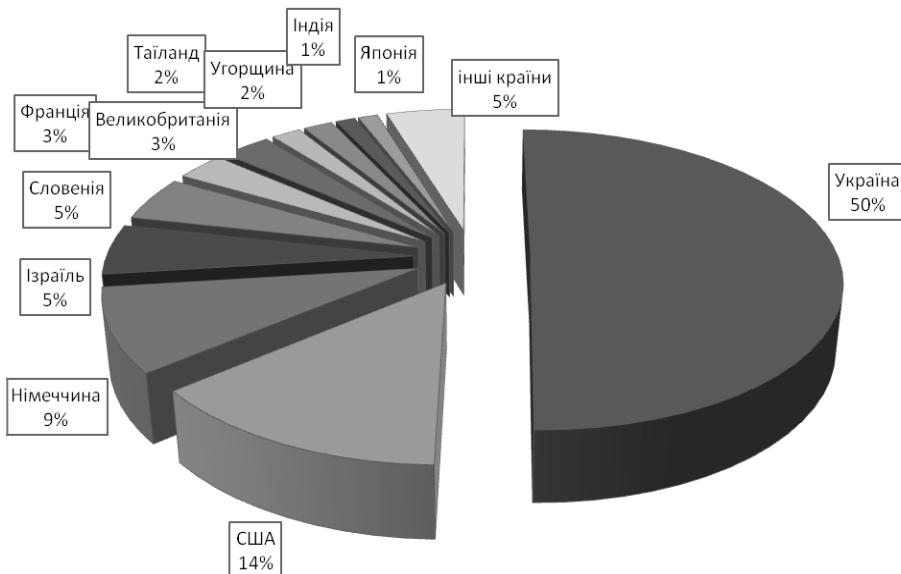

Рис. 3. Розподіл вітамінних лікарських засобів за країною походження виробника

На рис. 4 подано 10 виробників, які пропонують 5 і більше позицій вітамінних ЛЗ, із них 6 – українські та 4 зарубіжні виробники. Лідерами за кількістю позицій є відомий американський виробник вітамінів «Unipharm» – 22 ЛЗ та вітчизняний «Київський вітамінний завод» – 20 ЛЗ.

Варто зазначити, що на фармацевтичному ринку України 10 вітчизняних та 20 зарубіжних виробників пропонують лише по одній позиції таких ЛЗ, по 2 позиції пропонують 3 українських та 4 іноземних виробники, по 3 позиції – 1 вітчизняний та 6 зарубіжних виробників.

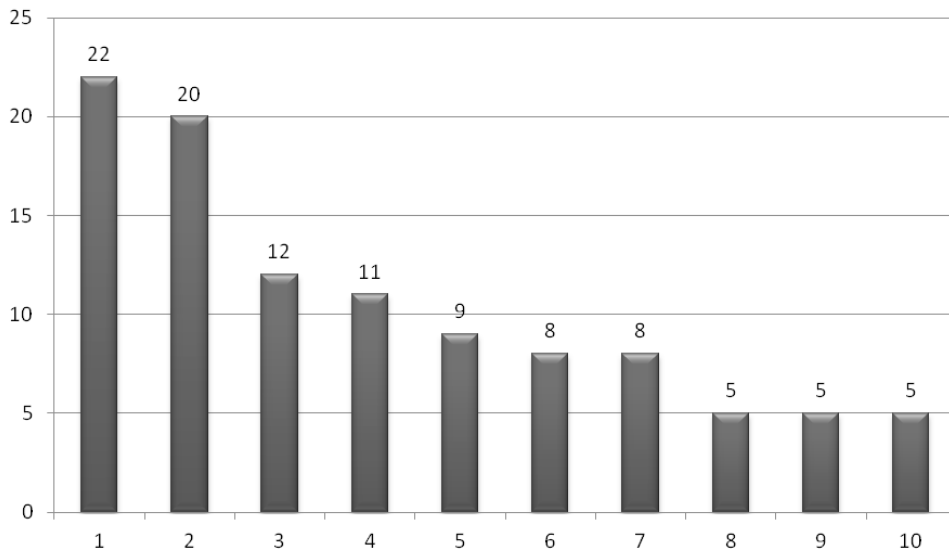

Рис. 4. Рейтинг продуцентів вітамінних лікарських засобів, представлених на вітчизняному фармацевтичному ринку, за кількістю позицій:

- 1 – Unipharm (США); 2 – ПАТ «КВЗ» (Україна); 3 – ТОВ ФФ «Здоров'я» (Україна);
 4 – АТ «Лекхім-Харків» (Україна); 5 – Teva (Ізраїль); 6 – ПрАТ «Технолог» (Україна);
 7 – KRKA (Словенія); 8 – ПАТ «Вітаміни» (Україна); 9 – ПрАТ ФФ «Дарниця» (Україна);
 10 – Sanofi Aventis (Франція)

В Україні значна частина вітамінних продуктів позиціонуються на ринку як ДД до їжі та спеціальні харчові продукти. На інформаційному ресурсі Compendium online [3] у 2011 р. з'явилась рубрика «Дієтичні добавки до їжі», на сьогодні до якої включено 325 продуктів 126 виробників. Класифікація цих продуктів імітує АТС-класифікацію ЛЗ (табл. 2).

Т а б л и ц я 2

Класифікаційний розподіл вітамінних дієтичних добавок до їжі

№ (код) групи	Назва групи (підгрупи)
02.	ДД до їжі, що впливають переважно на процеси тканинного обміну
2.1.	ДД – джерела моновітамінів і вітаміноподібних речовин
2.2.	ДД – джерела вітамінних комплексів
2.3.	ДД – джерела вітамінно-мінеральних комплексів
2.3.1.	ДД, що містять йод і фолієву кислоту

126 виробників, які представляють аналізовану групу продуктів, можна розділити на 3 групи, а саме: виробники ЛЗ, виробники суто ДД до їжі та спеціальних і функціональних харчових продуктів, та виробники продуктів харчування. 16 виробників вітамінних ЛЗ мають також у своєму портфелі ДД. Ми виділили сукупність виробників вітамінів, які пропонують одночасно ЛЗ і ДД, та здійснили порівняння асортименту товарних позицій вітамінних препаратів, зареєстрованих як ЛЗ та ДД. Результати наведено в табл. 3.

Порівняння кількості лікарських засобів і дієтичних добавок до їжі у виробників вітамінних препаратів

№ з/п	Назва виробника	Кількість вітамінних ЛЗ	Кількість вітамінних ДД
1	Unipharm, США	22	2
2	ПАТ «Київський вітамінний завод», Україна	20	3
3	ТОВ ФК «Здоров'я», Україна	12	1
4	KRKA, Словенія	8	4
5	Sanofi Aventis, Франція	5	1
6	Queisser Pharma GmbH & Co, Німеччина	3	8
7	Bayer, Німеччина	3	6
8	Beres Pharmaceuticals Ltd, Угорщина	3	2
9	ПАТ «Фармак», Україна	2	1
10	Boehringer Ingelheim GmbH, Німеччина	2	3
11	Takeda Pharmaceuticals, Японія	2	2
12	БФНБК «Біофарма», Україна	1	1
13	Hübner GmbH & Co (Naturarzneimittel), Німеччина	1	1
14	Dr. Theiss Naturwaren GmbH, Німеччина	1	2
15	Polpharma, Польща	1	3
16	Valeant Pharmaceuticals, Канада	1	4

Як випливає з даних, наведених в табл. 3, усі 16 виробників ЛЗ мають також у своєму портфелі вітамінні ДД. Для 5 виробників кількість добавок перевищує позицію ЛЗ у досліджуваному сегменті: «Квайссер Фарма/Queisser Pharma», «Байер/Bayer», «Берінгер Ингельхайм/Boehringer Ingelheim», «Д-р Тайс Натурварен/Dr. Theiss Naturwaren» (усі – Німеччина), «Польфарма/Polpharma» (Польща) та «Валент/Valeant Pharmaceuticals» (Канада).

Таким чином, кількість вітамінних продуктів у вигляді ДД (325) на ринку України станом на початок 2019 р. майже вдвічі перевищує кількість вітамінів, зареєстрованих як ЛЗ (170).

В и с н о в к и

1. Досліджено сучасний стан фармацевтичного ринку України щодо вітамінних лікарських засобів порівняно з асортиментом вітамінних дієтичних добавок.

2. У результаті аналізу динаміки асортименту вітамінних ЛЗ на фармацевтичному ринку України упродовж 1999–2019 рр. встановлено, що максимальна їх кількість була представлена у 2007 р. (267 позицій за торговими назвами). Це незначно відрізняється від початку дослідження у 2000 р. (264 позиції). Різке зменшення кількості вітамінних ЛЗ спостерігається з 2011 по 2016 рр. із мінімумом – 119 ЛЗ у 2016 р. На сьогодні кількість вітамінних ЛЗ становить 170.

3. За аналізований період у підгрупі А11 А «Полівітаміни з добавками» відбулося скорочення кількості позицій із 72 до 49, у підгрупі А11 В «Полівітамінні комплекси без добавок» – зменшення з 48 до 12 (учетверо). Значне зменшення кількості зареєстрованих позицій характерне для окремих монопрепаратів вітамінів (аскорбінова кислота, ретинол, тіамін).

4. Станом на січень 2019 р. 21 український виробник пропонував 84 вітамінні ЛЗ, що становить майже половину зареєстрованих позицій (49,4%). Ще 86 позицій вітамінів (51,6% аналізованої сукупності) представлені 30-ма виробниками з 18

країн світу. Серед зарубіжних виробників найбільшу кількість позицій пропонують виробники зі США (22), Німеччини (15), Ізраїлю (9) та Словенії (8).

5. Лідерами за кількістю позицій вітамінних ЛЗ є відомий американський виробник вітамінів «Unipharm» – 22 ЛЗ та вітчизняний «Київський вітамінний завод» – 20 ЛЗ.

6. На початку 2019 р. на інформаційному ресурсі Compendium.online у рубриці «ДД» було представлено 325 позицій вітамінних засобів 126 виробників, що майже вдвічі перевищує кількість зареєстрованих вітамінних ЛЗ (170).

Список використаної літератури

1. Наказ МОЗ України від 18. 04. 2019 р. № 876 «Про затвердження Переліку лікарських засобів, дозволених до застосування в Україні, які відпускаються без рецептів з аптек та їх структурних підрозділів» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0509-19#n7>

2. Корнієнко О. М., Радзиминська О. Б. Ретроспективний аналіз ринку вітамінно-мінеральних комплексів / Мат. VI науково-практичної конф. з міжнар. участю «Науково-технічний прогрес і оптимізація технологічних процесів створення лікарських препаратів», 10–11 листопада 2016 р., м. Тернопіль. – С. 287–288.

3. Компендіум online [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://compendium.com.ua/>

4. Державний реєстр лікарських засобів [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.drlz.com.ua/>

5. Bailey R. L., Fulgoni V. L., Keast D. R., Dwyer J. T. Dietary supplement use is associated with higher intakes of minerals from food sources. // Am. J. Clin. Nutr. –2011. – V. 94. – P. 1376–1381. <https://doi.org/10.3945/ajcn.111.020289>

References

1. Nakaz MOZ Ukrainy vid 18. 04. 2019 r. № 876 «Pro zatverdzhennia Pereliku likarskykh zasobiv, dozvolenykh do zastosuvannia v Ukraini, yaki vidpuskaiutsia bez retseptiv z aptek ta yikh strukturykh pidrozdiliv» [Elektronnyi resurs]. – Rezhym dostupu: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0509-19#n7>

2. Korniienko O. M., Radzaminska O. B. Retrospektyvnyi analiz rynku vitaminno-mineralnykh kompleksiv / Mat. VI naukovo-praktychnoi konf. z mizhnar. uchastiu «Naukovo-tekhnichnyi prohres i optymizatsiia tekhnolohichnykh protsesiv stvorennia likarskykh preparativ», 10–11 lystopada 2016 r., m. Ternopil. – S. 287–288.

3. Compendium online [Elektronnyi resurs]. – Rezhym dostupu: <http://compendium.com.ua/>

4. Derzhavnyi reiestr likarskykh zasobiv [Elektronnyi resurs]. – Rezhym dostupu: <http://www.drlz.com.ua/>

5. Bailey R. L., Fulgoni V. L., Keast D. R., Dwyer J. T. Dietary supplement use is associated with higher intakes of minerals from food sources. // Am. J. Clin. Nutr. –2011. – V. 94. – P. 1376–1381. <https://doi.org/10.3945/ajcn.111.020289>

Надійшла до редакції 29 липня 2019 р.

Прийнято до друку 3 вересня 2019 р.

І. Я. Городецька (<http://orcid.org/0000-0003-0265-3505>),

О. Б. Блавацька (<http://orcid.org/0000-0002-6291-7602>)

Львівський національний медичний університет імені Данила Галицького

ДОСЛІДЖЕННЯ СУЧАСНОГО СТАНУ РИНКУ ВІТАМІННИХ ЗАСОБІВ В УКРАЇНІ

Ключові слова: вітаміни, вітамінно-мінеральні комплекси, дієтичні добавки, аналіз ринку, аналіз динаміки асортименту

А Н О Т А Ц І Я

Популяризація необхідності обов'язкового профілактичного прийому вітамінів і мінералів стала останнім часом невід'ємним елементом сучасного способу життя, що призводить до зростання цього сегмента ринку. Цим зумовлена актуальність досліджень ринку вітамінно-мінеральних засобів в Україні.

Особливістю сучасного стану ринку вітамінних засобів є їх позиціонування як у вигляді лікарських засобів, так і дієтичних добавок. У зв'язку з цим дослідження в області формування асортименту, особливостей конкурентного середовища для цієї групи препаратів є важливими. Тому метою нашої роботи стало проведення аналізу динаміки асортименту вітамінних лікарських засобів і порівняння з асортиментом вітамінних дієтичних добавок.

Матеріалом дослідження був асортимент вітамінних лікарських засобів і дієтичних добавок за даними довідників «Компендіум. Лікарські засоби» різних років видання за період 1999–2019 років і сайту Compendium.online станом на лютий 2019 р. Використані методи дослідження: узагальнення, систематизація, порівняльний аналіз.

Проаналізовано кон'юнктуру ринку вітамінних продуктів. Проведено аналіз динаміки асортименту вітамінних лікарських засобів в Україні протягом 1999–2019 років. Максимальну кількість вітамінних

лікарських засобів було представлено на фармацевтичному ринку України в 2007 р. (267 торгових назв), мінімальну – в 2016 р. (119 назв). Станом на початок 2019 року кількість вітамінних лікарських засобів становила 170 позицій, у тому числі 84 вітамінних лікарських засобів від 21 вітчизняного виробника (49,4%) та 86 препаратів 30 зарубіжних фірм із 18 країн (51,6%). Серед зарубіжних виробників найбільшу кількість товарних позицій вітамінних лікарських засобів пропонують виробники з США (22), Німеччини (15), Ізраїлю (9) і Словенії (8).

На інформаційному ресурсі Compendium.online в рубриці «Дієтичні добавки до їжі» на початку 2019 року було представлено 325 позицій вітамінних добавок, що майже вдвічі перевищує кількість вітамінних лікарських засобів. Усі 16 виробників вітамінних лікарських засобів мають у своєму портфелі також і дієтичні добавки. У 5-ти виробників кількість добавок перевищує кількість лікарських засобів у досліджуваному сегменті: «Квайссер Фарма/Queisser Pharma», «Байер/Boehringer Ingelheim», «Д-р Тайс Натурварен/Dr. Theiss Naturwaren» (всі – Німеччина), «Польфарма/Polpharma» (Польща) та «Валеант/Valeant Pharmaceuticals» (Канада).

И. Я. Городецкая (<http://orcid.org/0000-0003-0265-3505>),

О. Б. Блавацкая (<http://orcid.org/0000-0002-6291-7602>)

Львовский национальный медицинский университет имени Данила Галицкого

ИССЛЕДОВАНИЕ СОВРЕМЕННОГО СОСТОЯНИЯ РЫНКА ВИТАМИННЫХ СРЕДСТВ В УКРАИНЕ

Ключевые слова: витамины, витаминно-минеральные комплексы, диетические добавки, анализ рынка, анализ динамики ассортимента

АННОТАЦИЯ

Популяризация необходимости обязательного профилактического приема витаминов и минералов стала в последнее время неотъемлемым элементом современного способа жизни, что приводит к росту этого сегмента рынка. Этим обусловлена актуальность исследований рынка витаминно-минеральных средств в Украине.

Особенностью современного состояния рынка витаминных средств является их позиционирование как в виде лекарственных средств, так и диетических добавок. В связи с этим исследования в области формирования ассортимента, особенностей конкурентной среды для этой группы препаратов являются важными. Поэтому целью нашей работы стало проведение анализа динамики ассортимента витаминных лекарственных средств и сравнение с ассортиментом витаминных диетических добавок.

Материалом исследования был ассортимент витаминных лекарственных средств и диетических добавок по данным справочников «Компендиум. Лекарственные средства» разных лет издания за период 1999–2019 гг. и сайта Compendium.online по состоянию на февраль 2019 г. Использованные методы исследования: обобщение, систематизация, сравнительный анализ.

Проанализирована конъюнктура рынка витаминных продуктов. Проведен анализ динамики ассортимента витаминных лекарственных средств в Украине на протяжении 1999–2019 гг. Максимальное количество витаминных лекарственных средств было представлено на фармацевтическом рынке Украины в 2007 г. (267 торговых наименований), минимальное – в 2016 г. (119). По состоянию на начало 2019 г. количество витаминных лекарственных средств составляло 170 позицій, в том числе 84 витаминных лекарственных средства 21 отечественного производителя (49,4%) и 86 препаратов 30 зарубежных фирм из 18 стран (51,6%). Среди зарубежных производителей наибольшее количество товарных позиций витаминных лекарственных средств предлагают производители из США (22), Германии (15), Израиля (9) и Словении (8).

На информационном ресурсе Compendium.online в рубрике «Диетические добавки к пище» в начале 2019 г. было представлено 325 позиций витаминных добавок, что почти вдвое превышает количество витаминных лекарственных средств. 16 производителей витаминных лекарственных средств имеют в своем портфеле также и диетические добавки. У 5-ти производителей количество добавок превышает количество лекарственных средств в исследуемом сегменте: «Квайссер Фарма/Queisser Pharma», «Байер/Boehringer Ingelheim», «Д-р Тайс Натурварен/Dr. Theiss Naturwaren» (все – Германия), «Польфарма/Polpharma» (Польша) и «Валеант/Valeant Pharmaceuticals» (Канада).

I. Ya. Horodetska (<http://orcid.org/0000-0003-0265-3505>),

O. B. Blavatska (<http://orcid.org/0000-0002-6291-7602>)

Danylo Halytskyi Lviv National Medical University

RESEARCH OF THE CURRENT STATE OF THE VITAMINARY PREPARATIONS MARKET IN UKRAINE

Key words: vitamins, vitamin and mineral complexes, dietary supplements, market analysis, assortment dynamics analysis

A B S T R A C T

Recently, the popularization of obligatory preventive use of multivitamin preparations has been observed, and, as a result of this, they have become an integral part of the modern lifestyle. This is precisely what determines the relevance and necessity of researching the market of vitamin and mineral complexes in Ukraine.

A feature of the current state of the vitamin market is their positioning in the form of both drugs and dietary supplements (DS). In view of this, research of the assortment dynamics of product range, the features of the competitive environment for this group of drugs are important. Therefore, the purpose of our work was to analyze the dynamics of the range of vitamin drugs and compare them with the range of vitamin DS.

The material of the study was an assortment of vitamin drugs and DS according to the manuals «Compendium. Medicines» of different years of publication in period from 1999 to 2019 and Compendium. online site as of February 2019. Such research methods of market conditions analysis for vitamin products as generalization, systematization, comparative analysis were used.

The analysis of the dynamics of the range of vitamin medicines in Ukraine during 1999-2019 was conducted. It was determined that the maximum amount of vitamin products was presented in the pharmaceutical market of Ukraine in 2007 (267 items by trade names), the minimum – in 2016 (119 preparations). At the beginning of 2019 the number of vitamin medicines is 170. 21 Ukrainian producers offered 84 vitamin drugs, which is almost half of the registered positions (49,4%). Another 86 drugs (51,6% of the analyzed population) are represented by 30 manufacturers from 18 countries of the world. Among the foreign producers, the largest number of positions is offered by manufacturers from the USA (22), Germany (15), Israel (9), and Slovenia (8). On the Compendium.online information resource in the section «Dietary Supplements», there were 325 presented items of vitamin supplements from 126 manufacturers, which is almost twice the number of registered vitamin medicines (170). All 16 vitamin drug manufacturers also have diet supplements in their portfolio. For 5 producers, the amount of supplements exceeds the supply of drugs in the investigated segment: Queisser Pharma, Bayer, Beringer Ingelheim, Dr. Theiss Naturwaren (all – Germany), Polfarma (Poland) and Valeant (Canada).

Електронна адреса для листування з авторами: oksablav@gmail.com

(Блавацька О. Б.)